

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Bogdan Zdrojewski

DP.WPA.024/105/08/DU

Warszawa, dnia 14 marca 2008 r.

Pan
Zbigniew Cwiakalski
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt SK 40/04 (Dz. U. Nr 21, poz. 164), za niezgodny z Konstytucją RP został uznany art. 108 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 94, poz. 658 z późn. zm.). Zakwestionowana regulacja dotyczyła postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego w przedmiocie zatwierdzenia przedstawianych przez organizacje zbiorowego zarządzania tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub artystycznych wykonań objętych zbiorowym zarządzaniem. Głównym zarzutem sędziów Trybunału był brak możliwości uczestniczenia w tym postępowaniu w charakterze strony użytkowników praw autorskich lub pokrewnych. Wynika to z odpowiedniego stosowania, zgodnie z art. 108 ust. 4 ustawy, przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Wyrok TK odnosił się tylko do jednego, wąskiego zagadnienia z zakresu tematyki zatwierdzania tabel. Tymczasem cały dotychczasowy mechanizm, w tym m.in. administracyjny tryb postępowania z odwołaniem do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, nieefektywność i nierzetelność procedury oraz brak sądowej kontroli orzeczeń były przedmiotem krytyki większości organizacji zbiorowego zarządzania, nadawców oraz użytkowników praw autorskich i praw pokrewnych. Zgłaszane postulaty obejmowały przede wszystkim stworzenie jasnych, nieskomplikowanych procedur, w tym oddanie spraw dotyczących tabel wynagrodzeń jurysdykcji sądownictwa cywilnego. Przyjęta przez Rząd na początku 2007 r. nowelizacja ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Sejm V kadencji, druk nr 1489), co do zasady utrzymująca dotychczasową procedurę i ograniczona do zmian bezpośrednio wynikających z wyroku TK, nie spotkała się z przychylnym przyjęciem zainteresowanych środowisk.

W związku z powyższym, na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pod kierunkiem prof. dr hab. Janusza Barty oraz prof. dr hab. Ryszarda Markiewicza z Instytutu Własności Intelektualnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, zostały przygotowane założenia do nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych,

wprowadzającej nowy system zatwierdzania tabel wynagrodzeń, które pozwalam sobie przesłać Panu Ministrowi w załączeniu do niniejszego pisma.

Zaproponowana w nich procedura przewiduje utrzymanie zatwierdzania tabel przez Komisję Prawa Autorskiego w zmodyfikowanych w stosunku do dotychczasowych składzie (m.in. przewodniczącym składu orzekającego byłby sędzia sądu powszechnego) i procedurze (opartej na postępowaniu cywilnym nieprocesowym). Merytoryczna kontrola orzeczeń Komisji odbywałaby się w dwuinstancyjnym postępowaniu nieprocesowym przed wyznaczonym lub specjalnie utworzonym dla spraw z zakresu własności intelektualnej sądem.

W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą o opinię na temat następujących propozycji zawartych w tych założeniach:

- 1) Czy istnieje możliwość włączenia spraw dotyczących tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych do zakresu właściwości wyspecjalizowanych sądów własności intelektualnej, nad których utworzeniem Ministerstwo Sprawiedliwości rozpoczęło prace w 2007 r. (pkt I.3 i III.2.1 założeń oraz pkt IV.3.b uzasadnienia).
- 2) W przypadku braku takiej możliwości – czy powyższe sprawy mogłyby podlegać rozpatrzeniu przez jeden lub kilka wyznaczonych przez Ministra Sprawiedliwości sądów okręgowych (w pierwszej instancji) i jeden sąd apelacyjny (w postępowaniu odwoławczym).
- 3) W jakim trybie sędzia sądu powszechnego mógłby być wyznaczany i powoływany do pełnienia funkcji przewodniczącego składu orzekającego Komisji Prawa Autorskiego (pkt III.1.3 założeń i pkt IV.2.1.a uzasadnienia).

Pragnę dodatkowo podkreślić, iż uchylene przez Trybunał Konstytucyjny art. 108 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz nie uchwalenie we wskazanym przez Trybunał terminie stosownej nowelizacji spowodowało znaczną niepewność prawną, także w kwestii możliwości wznowienia postępowań dotyczących już zatwierdzonych tabel (brak jest organu właściwego do rozpatrzenia takich spraw) oraz utrudnienia w obrocie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (z uwagi na niemożność dokonania modyfikacji obowiązujących lub przyjęcia nowych tabel). Z powyższych przyczyn uchwalenie efektywnego, przejrzystego i uwzględniającego postulaty wszystkich zainteresowanych środowisk systemu zatwierdzania stawek wynagrodzeń autorskich jest zadaniem priorytetowym.

Dlatego wyrażam nadzieję, iż omówione wyżej propozycje zostaną przyjęte przez Pana Ministra z przychylnością, a ich ostateczna wersja, będąca efektem współpracy między naszymi resortami, będzie stanowiła podstawę do przedłożenia Radzie Ministrów założeń do tej niezwykle potrzebnej i pilnej nowelizacji prawa autorskiego.

Z poważaniem

